

Список використаних джерел:

1. Кузнецова В. М., Шeverницька Н. М. Сучасні тенденції мистецької освіти. *Вісник Мистецька освіта*. Харківська державна академія дизайну і мистецтв. 2017. № 3. С. 15-19. URL : <https://www.visnik.org/pdf/v2017-03-03-kunetsova-shevernytska.pdf>. (дата звернення : 10.02.2019).
2. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : указ президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення : 15.02.2019).
3. Падалка Г. М. Мистецька освіта: сучасні проблеми розвитку. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/5722/1/Padalka.pdf>. (дата звернення : 16.02.2019).

ЗМІСТ І ВИХОВНЕ ЗНАЧЕННЯ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

*Третьякова Л.А.,
старший викладач кафедри
культурологічних дисциплін та образотворчого мистецтва
Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

«Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії діяльності та громадянської активності» [8].

Професія соціального педагога знаходиться в нашій країні на стадії впровадження і становлення. У цій ситуації виникає необхідність поглиблення теоретичних та практичних питань у підготовці цих спеціалістів.

Соціальний педагог найчастіше має справу з проблемними дітьми різного віку, починаючи з дошкільного та закінчуючи юнацьким віком. Проблемність цих дітей виражається в першу чергу в тому, що загальний розумовий розвиток часто відрізняється від загальноприйнятих норм.

У розвитку цих дітей посідає чільне місце народна творчість в будь-якому вигляді, бо це їм ближче і зрозуміліше, а через це викликає певний інтерес та цікавість.

Декоративно-прикладне мистецтво представляє собою частину народної творчості. Педагогічна цінність пізнання народного декоративно-прикладного мистецтва дозволяє виховувати у дітей певну культуру сприйняття матеріального світу, сприяє формуванню естетичного відношення до дійсності, допомагає пізнати художньо-виразні засоби декоративно-прикладного мистецтва.

Значення творів декоративно-прикладного мистецтва для формування художнього смаку обумовлюється ще й тим, що в них специфічно переломлюється виразні засоби усіх видів образотворчого мистецтва: живопису, графіки, скульптури, архітектури.

Іграшка – один з найдавніших видів декоративно-прикладного мистецтва, що прикрашає наш побут, збагачує душу і серце. Найдавніші іграшки, знайдені на теренах нашої країни, датуються другим тисячоліттям до нашої ери. Із глибини віків прийшли

до нас традиції шитої іграшки-ляльки. Народні ляльки упродовж століть змінювалися, але в них зберігались традиційні принципи пластичного, декоративного і символічного мислення народу, його світосприймання, душа і психологія його уявлення про життя.

Лялька – символ родючості, материнства, вони хатньопобутові обереги. «Оберіг як знак віри у вище заступництво, сфокусований у символічній речі, в художньому образі, в побутовому предметі або предметі релігійного призначення, був відомий практично всім народам»[2].

Ляльки мають свій образний та конструктивний тип. Народні саморобні ляльки становлять вид “екологічних”, тобто таких, що вироблялись без особливих зусиль у побутових умовах з підручних матеріалів, які є частиною дозвілля. Отже, усе в них нині підпорядковане не функціям дитячої гри, де провідну роль відіграє жіноче побутове, а й виховним основам.

Робилися ляльки із соломи, ганчірки із зав'язаними в ній хлібом на зразок вузької ляльки. Обличчя ляльки довгий час не зображувалося, щоб не наврочити дитині.

Українська фольклорна лялька – яскравий своєрідний вид народної творчості, що має багаті та глибокі традиції. Їй притаманне силуетне узагальнене зображення іграшки-ляльки, іграшки-тварини, іграшки-птаха тощо, простота й лаконізм, яскрава декоративність, святковість, почуття матеріалу, симетрія, логічна відповідність між формою, матеріалом і технікою.

Саме іграшка формує у дітей і підлітків зацікавленість до різних професій, історії рідного краю, його народної творчості, поваги до людей праці, розвиває творчу уяву, фантазію, виховує трудові навички та естетичний смак.

Іграшка – один із найважливіших видів декоративно-прикладного мистецтва. Українські народні іграшки надзвичайно різноманітні, відрізняються регіональними та віковими особливостями. Відповідно до регіонів, іграшки відрізняються матеріалом, формою, візерунком, кольором та технікою виготовлення.

Іграшки кожного народу мають свої педагогічні, художні й технічні традиції. Оригінальність і неповторність народної іграшки визначається також її національною своєрідністю вираження культури і побуту народу.

З сивої давнини дійшло до нас мистецтво народної плетеної іграшки, для виготовлення якої використовували сушену траву та соломку.

В умовах сучасного мегаполісу досить важко знайти подібний матеріал, тому для виготовлення таких іграшок можна використати різні матеріали (нитки, мотузки, шнури, тасьму тощо), які можуть замінити традиційні соломку і траву.

Творчий характер педагогічної професії. Це найважливіша її особливість. Рівень творчості педагога відображає ступінь використання ним своїх можливостей для досягнення поставлених цілей.

Курс «Прикладна методика «Художня діяльність» для спеціальності «Соціальна педагогіка» включає роботу з різними матеріалами, в тому числі з текстильними. На заняттях відбувається знайомство з мистецтвом плетеної іграшки, упродовж яких студенти опановують технологію і методику виготовлення плетеної іграшки (лялька, півник, пташка та коник). Отримані уміння та навички майбутні соціальні педагоги можуть застосовувати на практиці при роботі з дітьми (в інтернаті, в дитячому прийомнику, в центрі соціального захисту тощо). Вся ця взаємодія з дітьми має супроводжуватися відомими народними казками, де згадується славнозвісна жарптиця, коник-горбоконики та інше.

Специфічною особливістю художньої праці є гармонійне поєднання утилітарної і естетичної функції краси і користі, емоційного і раціонального. Саме така форма діяльності може забезпечити художньо-естетичний розвиток молодших школярів. Художньо-трудова діяльність безпосередньо пов'язана з розвитком зору, координацією рухів, мовлення і мислення [7].

Українська іграшка – цілісний культурний феномен. Через неї передається і зберігається соціально-культурний досвід, зокрема, виховний і художній, здійснюється зв'язок поколінь. Гра з народною іграшкою або її виготовлення є дуже важливим засобом національного виховання.

Список використаних джерел:

1. Антонович Е. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Е. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів: Видавництво «Світ», 1992. -272 с.
2. Вербіцька, І. О. Лялька-мотанка – художній оберіг у декоративно-прикладному мистецтві України / І.О.Вербіцька // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство / редкол.: М. Станкевич, О. Голубець, Н. Урсу [та ін.]. – Тернопіль, 2012. – Вип. 1. – С. 184-188.
3. Волкова Н.П. Педагогіка / Н.П. Волкова. – К.: Академвидав, 2007. – С. 266-284.
4. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі / І.М. Веремійчик. Тернопіль: Мальва – ОСО, 2004. – С. 24-31.
5. Герус Л.М. Українська народна іграшка. – Львів: 2004. – 264 с.
6. Сейко Н.А. Соціальна педагогіка: Курс лекцій. – Житомир: Житомир.держ. пед. ун-тет, 2002. – 260 с.
7. Хорунжий В.І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання. – Тернопіль: «Астон», 2003. - 220 с.
8. Про вищу освіту: ЗАКОН УКРАЇНИ від 01.07.2014р. № 1556-VII (зі змінами № 2145-VIII від 05.09.2017, ВВР, 2017, № 38-39

МІФОГІЧНИЙ АСПЕКТ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Чаговець А.О.

*студентка 5-го курсу,
факультету фізичного виховання та мистецтв
Комунального закладу
«Харківської гуманітарно-педагогічної академії»
Керівник Бескорса В.М.
кандидат мистецтвознавства,
проф. кафедри культурологічних дисциплін
та образотворчого мистецтва КЗ ХГПА*

Людина завжди потребувала відповідей на екзистенціальні питання свого буття, походження світу та різних явищ в ньому. Первісна людина знаходила ці відповіді в міфах – сакральних історіях, що були продуктом народної думки та впорядковували нагромадження людських уявлень про світ. На цих основах зароджувались перші вірування, що стали вигоками культури, сліди якої доходять до нас у вигляді археологічних пам'яток. З розвитком науки, як альтернативного способу отримання відповідей на свої питання, людина почала відходити від міфологічного мислення. Міф перестав бути єдиним цілим з побутуванням, але фрагментами все ще